

ЗАПИСКИ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУНА

Ч. 7.

Серія I.

Ч. 4.

Теодор Самогулка

ІСПИТ НА ПЕРШИЙ СТУПІНЬ ДЖУРИ

Грудень.

У. СХОДИНИ.

I. Українські національні святащі: корогва та прапор.

До зовнішніх ознак кожної нації належить ще корогва та прапор. Вони й відмінні від гербу.

Якщо на блакитній полотнині вигантуємо або вималюємо золотий /жовтий/ Тризуб та прикріпимо один її беріг на постійно до держака, матимемо корогву.

Прапор знову подібний до корогви, та в ньому немає гербового знаку. Прапор повстає через сполуку національних барв. Сполука барв у всіх родах державних відзнак залишається одна і та сама, при чому барва гербового знаку - золота - важливіша, головніша, барва гербового поля - блакитна - побічна. Тому й уклад барв є жовто-блакитний.

На прапорі укладаються барви так: верхнє поле, що згідно з законами геральдики більш почесне, головне, займає золота барва. Нижнє поле, побічне, займає блакитна барва.

Вирізняємо два основні роди прапорів; справжній прапор та стяг /фляга/. Різняться вони способом прикріплення. І так: у справжньому прапорі один берег полотнини прикріплюється на постійно до держака. У стязі /флязі, бандері/ полотнинна прикріплюється до шнурка, що пробігає вздовж держака. За допомогою колісцятка можна стяг посувати по шнурку вгору чи вниз. Є ще одна різниця, а саме: прапори звичайно носять, а стяги висівають.

Національний герб і прапор є цінністю кожного народу. За їх зневагу карається державним законом.

Обов'язком кожного громадянина відноситися до національного гербу і пропора з відповідною пошаною. Герб висівається на почесному місці, а при піднятті прапора на всякого роду урочистостях всі громадяни стоять на струнко.

Не зловживайте національних святощів! Не можна вживати їх до різного роду реклами, не можна виставляти скрізь де треба, чи не треба, напр. не можна висіювати гербу по ресторанах, не висіювати їх на сорочках, не вплітати в коси жовто-блакитних стрічок і т.п. Обов'язком кожного громадянина висіювати їх там, де потрібно і тоді, коли потрібно. Національні цінності держати у відповідному місці та стані. Зокрема не допускати до того, щоб на прилюдних місцях висіли полинялі, чи подерті стяги. Знищені стяги спалити.

У таборі новаків кожного дня по ранньому зр'їті підносять стяг. Під доглу приносить його хорунжий, а тоді таборюки ставть на струнко і ведуть своїми очима за несеним стягом. В час його піднесення далі стоять на струнко. Стяг підіймається вгору під звуки національного гимну.

Вечером спускають стяг і відносять на призначене місце.

Заввага: У прапорах, де тканина звисає доземо, жовта барва займає завжди праву частину тканини, блакитна ліву. Згідно з законами геральдики права сторона тканини ліворуч від глядача.

2. Відгадай на сліпо /гра/.

Одному з новаків зав'язуємо очі. Перед ним кладемо вживані монети, напр. 5, 10, 20. Він має дотиком вгадати, яку монету взяв у руки.

3. Пісня УУПН:

Ми ростем, ми надія народу,
Ми нащадки лицарських батьків,
Ми вше чуємо поклик походу,
Чуем шуми далеких степів.

І серця в нас завзяттям палають,
Кожний з нас у рядах вже іде.
Україно, чарівний наш край,
Нас не зборе ніхто і ніде.

З нами Бог, з нами віра і сила,
Перед нами у сонці весь шлях.
Мов орли розправляємо крила,
У простори, що мріють в очах.

Б.Нижанківський

Юні, - надія народу є спадкоємцями слави лицарських батьків. З любови до чудової нашої Батьківщини організуються й готуються іти шляхом наших лицарів. У цьому нестримному поході до слави й свободи допомагають Бог і віра в перемогу, що дає їм силу досягнути визначену мету.
Докладно вивчити слова і мелодію. Співати лише у святочних хвилинах, та заховуватися так, як підчас співання гімну.

4. Перевірити:

а/ ступінь поправного писання українською мовою,

б/ прочитання вивченого оповідання

Яка книжка? /гра/.

Новачки діляться на "читачів" та "книжки" в однаковому числі і сідають по протилежних сторонах столу. Ройовий є бібліотекарем. Назву книжки вибирає собі сам новач, та згодує секретно бібліотекареві про дозвіл прочитати книжку. Новач вибирає йому одну з книжок, і за розказує йому зміст. Під кшнець ставить книжка читачеві питання: яка назва книжки? Хто її написав?

Якщо читач не знає автора і назви, переходить на сторону книжок. Якщо книжка не вмє розказати змісту, переходить на сторону читачів. Коли гра продовжується, бібліотекар закриває бібліотеку.

Виграє та група, де більше учасників гри.

5. Подлявання на біб /гра/.
6. Підготовка до "свят-Миколаївського вечора".

УІ. СХОДИНИ.

1. Хто краще нарисувє межі української національної території?
2. Положення українських земель в Європі.

Звернути увагу новаків на те, що українські землі займають південну частину східної Європи і лежать на перехресті важливих міжнародних шляхів; суходільного - зі сходу на захід та водного - з півночі на південь.

3. Боротьба вузів /гра/.

Один або два рої творять два вузі /новаци стоять один за одним і держаться в поясі/. Кожен вуз намагаться руками першого зловити хвіст другого вуза. При цьому кожен береже свій хвіст перед напастю.

4. Зладити ужитковий предмет /напр. столик/.

5. Вчитися в'язати вузли.

Здавалося б - без значення, чи ми так, чи інакше в'язатимем

вузли. Та так воно не є. Спосіб в'язання вузла дещо говорить про того, хто його в'язав. Він вказує, яке його відношення до людей, яка оцінка часу і праці людини.

Схвильована людина в'язе безладно і недбало вузла. Дуже важко розв'язати погано зав'язаний вузол. Скільки часу мусимо стратити на його розв'язання. З уваги на це не в'язатимемо вузлів безладно і недбало, а навпаки, докладно, з думкою полегшити працю того, хто згодом розв'язуватиме. Загалом можна сказати, що вмілим і докладним в'язанням заощадимо зайві витрати енергії, часу та матеріалу.

Вузол звичайний.

Обидва кінці мотузки переплітаємо, у в сліді чого один кінець є нагорі, другий внизу. Верхній кінець кладемо на нижній і знову переплітаємо. Повстає вузол, подібний на дві зплетені в себе петлі. Обидва кінці мотузки виходять з вузла по лівій і по правій стороні. Тягнемо за нього і вузол затагується. Міцно стягнений вузол не розв'язється, хоч як тягнути б за кінці мотузки. Розв'язання вузла дуже легке.

а/ тверда мотузка: схопити двома пальцями однієї руки за виставчі кінці, другої за протилежні кінці. Потясканням проти себе звільнимо вузол від затагнення. Хватаємо за дві петлі, що повстали й вузол розв'язуємо, тягнучи їх.

б/ м'яка мотузка: схопити за петлі й розтягнути.

...овий/часовий/вузол.

- 6. Пісня УУПН.
- 7. Де є годинник /гра/

Впорядник підчас виконування попередньої точки програми непомітно ховає годинник. Тоді приказує тишу. Новаки повинні вказати місце, де схований годинник.

УІІ. СХОДИНИ.

- 1. Перевірка прочитаного оповідання /книжки/ - гл. У.сходини.
- 2. Хто має крадій нух /гра/.

Кожний новак по черзі мовчки розпізнає нухом 6 предметів, що їх приніс впорядник, та записує. Хто розпізнає більше?

- 3. Нова радість стала /коляда/.

Нова радість стала,	Пастушки з ягнятком,
Що на небі хвала,	Перед тим дитятком
Зірка ясна над вертепом	На коліна припадають,
Увесь світ осіяла.	Царя Бога вихваляють.

Просим Тебе, Царю,
 Просимо всі нині
 Даруй волю, верни славу
 Нашій славній Україні.

4. Вчіться в'язати вузли.

а/ Звичайна клятка.

б/ Стягнена клячка.

5. Квилина жартів та загадок.

Малібний дяк.

А що тільки в церкві дяк

"Іже" заспіває

Бідна баба у кутку

Мало не вміває.

Аж завважив теє дяк,

До неї забрався:

"Чого плачете ви так?"

Стару запитався.

"Як не плакати мені, -

Стара баба каже, --

Коли мене голос ваш

Як за серце в'язе.

Так колись моя коза

На льоду кричала,

Як там її звірина

Бідну роздирала".

Степан Руданський

6. Розгадування загадок, ребусів, тощо.

Хто принесе на черговий раз найкращий жарт, загадку, тощо?

7. Вільносручні вирази. /гл.мостий випуск./

УІІІ. СХОДИНИ.

1. Боротьба за тверезість:

Молодий Кир.

Кир, син короля персів, прибув, як дванадцятирічний хлопчина, на двір свого дідуся Астіяга, короля Медії. В часі пиру приятелі короля запитали Кира, хто йому більше припав до вподоби: батько, чи дідусь.

- Між персами мій батько, а між медами мій дідусь - відповів хлопчина.

Королеві подобалася влучна відповідь внука й, щоб виявити своє вдоволення, налив йому чарку вина.

- Не п'ю - рішуче відповів хлопчина - це окрута.

- Як переконався ти? - сміючись спитав дідусь.

- Недавно я мав змогу бачити це при вашій пиятиці. Що за галас ви вчинили. Найперше всі ви старалися перекричати себе, щоб один одного зрозумів. Пізніше ви співали якусь пісню. Співали ви так, що треба було хіба тикати, хоч ви думали, що співаєте найкраще в світі. Накінець ви чванилися своєю силою, а коли прийшлося вам встати, то ледве держалися на ногах. Ви забули про все, навіть хто ви є. Ти не знав, що ти є король, твої гості - піддані.

Астіяг змовчав і не силував малого Кира пити.

З німецької мови подав Ю.К.

П'яний філософ .

П'яному впала шапка з голови, а він дивиться на неї й каже:
- Ого. Не дурний я тебе підіймати, а то, як підійму, то сам
впаду, а вона мене не підійме.

Знаємо й часто повторяємо слова Грінченка: Праця єдина з не-
волі нас вирве. - Взагалі в сучасних тяжких умовах тільки
тверда й наполеглива праця втримає нас при житті. Щоб могли
працювати, треба бути здоровим. Всякі погані звички, як
пиячення, обнижують працездатність людини. Нам не вільно ни-
щити себе. Навпаки нам треба визбутися поганих звичок, бо
це шкодить громаді.

Ось-ось вже й свята. У часі свят можна спостерегти дуже часто,
як чимало громадян поганить святочні дні п'яництвом, цією дуже
поганською звичкою, що руйнує здоров'я багатьох людей. Новаки
соромляться пияцьких вигуків й тому боротимуться проти пиячен-
ня. Новаки стоятимуть завжди на сторожі здержливості та твере-
зості. То ж в часі свят не питимуть алкоголю, та поведуть
акцію за тверезим та здоровим проведенням свят.

2. Боротьба вузів /гра/.

3. Повторення матеріалу до іспиту.

4. Розпізнай, що в тебе на язичі?

Впорядник подає кожному новакові 3 часто вживані речовини /речива/, а той мовчки розпізнає й записує. Хто розпізнає всі речовини?

5. Нова радість стала /коляда/.

6. Підготовка до ялинки.

Подумати про прикраси на ялинку, вертепні гри, різдвяний хоровід, тощо.

7. Вільноручні вправи.

8. Хвилинка шартів та загадок.

О с і н н я п р о г у л я н к а д о л і с у

Прогулянка повинна мати природничий характер. Її мета познайомити новаків з лісом восени. Новаки не зразу завважать всі риси прикметні для осіннього лісу. Можна їм відчитати короткий вірш чи новелю, в якій автор підкреслює ці особливості. Та найкраще побудувати зміст прогулянки так, щоб не звертаючи уваги на її мету, новаки поробили відповідні помічення в часі занять /гор/, напр, розпізнавання листя дерев та кущів з підкресленням їх барв. Для урізноманітнення прогулянки провести ще й інші гри.

Крім цього новаки в часі прогулянки підшукать та витнуть відповідні ліщинові прутья, придатні для зроблення лука. При цій нагоді порозмовляти з орлятами про ліщину /гл.шостий випуск/.

Г р и :

1. Розпізнавання листя.

Новаки шукають, приносять в порядникові пошовкле листя

6 - 10. дерев та кущів, і розпізнають.

Хто скоріше принесе? Хто краще розпізнає?

2. Перенесення наказу.

3. Мет шишок до цілі /змагання/.

4. Півень піє.

Новаки укладаються вісімками в 2 або 3 кола і орієнтуються в напрямках світу. Беруться за руки і крутяться в ліво. Впорядник вигукує сторону світа, напр. південь, коло задержується, новак, що стоїть на півдні говорить "кукуріку!"

Перед грою кожна вісімка дістає 5 пунктів. За кожен похибку тратить пункт. Програє коло, що перше втратить свої пункти.

5. Сміливо вперед.

Новачки діляться на дві партії /групи/, що стоять лицем до центру на протилежних кінцях майдану на віддалі п'ятнадцять кроків одна від одної. Кожна партія стоїть за проведеною лінією. Жеребком вирішується, яка партія першою буде наступати. Допустимо, що наступатиме першою партія А. За сигналом впорядника партія Б повертається спином до центру, а партія А плече об плече, рівним кроком йде вперед поки впорядник не подасть другого сигналу.

Після другого сигналу партія Б повертається і починає довити грачів партії А, а всі в партії А тікають до себе за лінію. Кого піймають, той стає ззаду лінії партії Б.

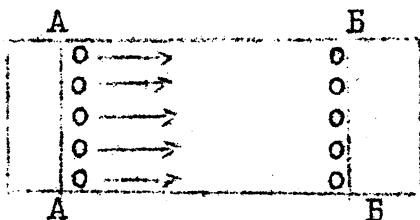
Після цього знов всі, крім пійманих, стоять на свої місця. Знов впорядник подає сигнал, після якого вже партія А повертається спином до центру, а Б наступає /йде вперед рівним кроком/. Після другого сигналу грачі партії Б тікають за свою лінію, а партія А їх ловить.

Піймані з партії Б стоять ззаду лінії А.

Так увесь час партії А і Б мінюються - то наступають, а потім тікають, то ловлять. Гра кінчається, коли якась партія впіймає умовлену кількість грачів, або всіх.

Правила гри:

1. Партія, що наступає, мусить іти повним кроком, доки не буде другого сигналу. Аж після нього можна тікати.
2. Пійманим уважається той, кого доторкнеться той, хто ловить.
3. Гра уважається закінченою тоді, коли: всі гравці однієї партії будуть зловлені, або буде зловлена заздалегідь умовлена певна кількість гравців.

Пізнання своєї місцевості.

Колись у Батьківщині було обов'язком кожного новака добре знати рідну місцевість. Але й тепер на чужині новаци повинні пізнавати місцевість, де вони живуть, і орієнтуватися в ній. А це не трудно. Декілька вилазок /проходів/ по місцевині та її довідки і новаци з найближчого поблизького довідального місця

приглянутися до загального положення місцевини, чи приглянутися до бігу річки, що влітку, чи ваюнку так їх манить, чи зацікавлятися з важливішими частинами місцевини, її вулицями та зуміють вказати, куди вони ведуть і т.ін. Крім цього новаци повинні знати, де є важливі будівлі, як почта, залізнична станція, лікарня, головні господарсько-адміністративні уряди, важні пам'ятки мистецтва, як церкви, музеї і т.п.

Адреси /гра/

Новаци творять коло. Один з них одержує картку від впорядника на якій написані деякі питання з обсягу пізнання рідної місцевини, напр. вказати найближчий поштовий уряд і т.п. Питання номеровані. Новаци подають собі картку. По попередньо виданому гаслі впорядник викликає число питання. Хто має картку, відповідає. За найкращі відповіді вписує новачкові хрестик.

Вимоги іспиту /осіннього/.

1. Щонайменше 6 тижнів праці в УУПН.
2. Три з дванадцяти поданих хрестиків: добровільна хатня допомога - 2, допомога школі - 2, допомога в переведенні

- новацьких занять - 2, допомога товаришам - 2, суспільні акції - 2, піклування про рослини - 1, піклування про тварини - 1.
3. Державні відзнаки України: герб, корова, прапор.
  4. Національний гімн /вміти співати/.
  5. Гімн УУІІН /вміти співати/.
  6. Дві пісні.
  7. Пізнавання рідної місцевини /географія, природа, історичні пам'ятки, важливіші установи, тощо/.
  8. Землезнання України: українська національна територія та її межі. Положення українських земель в Європі.
  9. Прочитати два оповідання /книжки/, вивчити на пам'ять один вірш.
  10. Три добрі діла.
  11. Основні накази впорядку: "струн-ко", спо-чинь", "до лави стань", "роз-хід".
  12. Одна рухова гра.
  13. Вільноручні вправи.
  14. Обсервація метеорологічних явищ.
  15. Вправне в'язання двох вузлів: звичайний і плоский.
  16. Одна новацька гра /вміти перевести/.
  17. Одна прогулянка.
  18. Праця в саді.
  19. Виріб якогось ужиткового предмету.